

Posudek oponenta

Bakalářská práce

Andrea Zimová: Privátní a veřejný liturgický prostor v Čechách v období pozdního středověku, 52 stran

Vedoucí práce: PhDr. Jan Klípa, Ph.D.

Oponent: PhDr. Aleš Mudra, Ph.D.

Předložená bakalářská práce se zabývá dvěma stavbami, které patří v odborné literatuře o dějinách kultury a umění v Čechách k nejméně frekventovaným tématům. Katedrála sv. Víta a sakrální prostory hradu Karlštejna se doposud staly předmětem mnoha monografií a nesčetných dílčích studií, přesto se podařilo pro bakalářskou práci najít nový, dosud až na výjimky opomíjený pohled. Tématem práce je především liturgický provoz ve středověku, s těžištěm ve 14. století. Řada poznatků k tomuto tématu byla již publikována, podobně zaměřené souhrnné zpracování však dosud nebylo k dispozici.

Práce se ve třech částech věnuje nejprve bazilice sv. Víta, pak katedrále a nakonec Karlštejnu; každá z kapitol má logickou smysluplnou strukturu. Ve zcela konkrétních konturách před námi vyvstává obraz denního liturgického provozu: provoz v katedrále zajišťovala kapitula, mansionáři, žaltářníci a oltářníci při soukromě nadaných oltářích. Autorka popisuje jednotlivé úkony a činnosti, které zajišťovali, všímá si praktických problémů vyplývajících z hustoty provozu (souběžně probíhající mše) nebo otázky, nakolik byl „veřejný“ prostor katedrály přístupný veřejnosti nebo jak se promítly do provozování liturgie probíhající stavební práce. Obsáhle popisuje korunovační obřady, přičemž prokazuje dobrou znalost literatury, kterou zdatně excerpuje. Na Karlštejně, veřejnosti méně přístupném než katedrála, je z hlediska provozního popisována role kapituly a panovníka. Autorka přináší také řadu informací k problematice financování nebo materiálního zajištění uvedených fundací. To je třeba též ocenit: zatímco umělecké, autorské, ideové otázky byly často předmětem zájmu odborníků, tyto přizemní otázky zůstávaly spíše stranou.

Výhrady:

- s. 12 „Právě tato dvouchórová dispozice baziliky byla v Čechách ojedinělá a je vysvětlována saským vlivem“. – chybí odkaz na zdroj, tvrzení problematičké
  - na mnoha místech, např. na s. 13, se objevuje množství údajů bez odkazů na zdroj
  - v kapitole o programu katedrály vychází pouze z knihy Kuthan – Royt, Katedrála... a nejde ke zdrojům, z nichž autoři vycházejí (klíčová studie HOMOLKA Jaromír: Ikonografie katedrály sv. Víta v Praze in: Umění 1978 citována pouze jednou na okraj, další studie vůbec - Kalina P., Příspěvky k výkladu architektonické skulptury na svatovítské katedrále, Umění XXXX, 1992, s. 108-122 a Kaliopi Chamonikola, Die Idee des himmlischen Jerusalems und die Triforiumsgalerie im Prager Veitsdom. Umění 46, 1998, s. 4-18)
  - v kapitole o relikviích považuji za podstatné opomenutí tuto studii: Otavský, Karel: Reliquien im Besitz Kaiser Karls IV., ihre Verehrung und ihre Fassungen. In: Court chapels of the high and late middle ages and their artistic decoration. [Ed.]: Fajt, Jiří Praha : Národní galerie, 2003 s. 129-141; 392-398
- a katalog: Svatovítský poklad : katalog stálé výstavy v kapli sv. Kříže na Pražském hradě / Ivana Kyzourová (ed.). Praha 2012
- v titulu uvedené dělení na privátní a veřejný prostor se po přečtení práce a zvláště závěrečné komparační kapitoly nejeví příliš přiléhavé: Když byly např. na Karlštejně vybraným hostům za uzavřenými dveřmi ukazovány relikvie, šlo o soukromý podnik? Je oprávněný názor, že zde reprezentace hrála druhořadou úlohu? (s. 47)

Bakalářská práce Andrey Zimové je kvalitně kompilovaná, zpracována je s pečlivostí a porozuměním tématu. Splňuje všechny požadavky kladené na tento typ práce. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit „A“.

V Praze dne 28. 5. 2015

PhDr. Aleš Mudra, Ph.D.